

VII МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ «ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: ВІД РІВНИХ ПРАВ — ДО РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ»

Виступ президента НАПН України, 7 жовтня 2021 р., м. Київ, Україна

<https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-3-2>

КРЕМЕНЬ Василь Григорович

доктор філософських наук,
професор, дійсний член
(академік) НАН України і НАПН
України, президент Національної
академії педагогічних наук
України, м. Київ, Україна

Анотація. У вітальному виступі відзначено важливість проведення VII Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології і наголошено на позитивній ролі першої леді України пані Олени Зеленської, висловлено вдячність Міністерству освіти і науки України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за зростаючу постійну увагу до виховання дітей з особливими потребами. Відмічено ефективну діяльність Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України. Представлено напрями подальшої роботи, зокрема: продовження поновлення та осучаснення законодавчої і нормативної бази; зміна ставлення в суспільстві щодо таких дітей; укомплектування закладів, установ сучасними засобами навчання та реабілітації; підготовка педагогічних працівників та забезпечення їх навчально-методичною літературою тощо.

Ключові слова: освіта осіб з особливими освітніми потребами; інклюзивне навчання; педагогічні працівники; Національна академія педагогічних наук України; Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; конгрес.

Дорогі учасники VII Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології, дозвольте мені від Президії Національної академії педагогічних наук України, і від себе, щиро та сердечно привітати вас із початком роботи конгресу!

Цей конгрес надзвичайно важливий, оскільки він присвячений розвитку дітей, які потребують особливої уваги і, як би сказав, поваги з боку суспільства та держави до дітей з особливим потребами.

Ми є свідками, що в Україні в останні роки посилено увагу до таких дітей, до їхньої освіти, виховання. І як би тут відзначив дуже позитивну роль першої леді України пані Олени Зеленської. Щиро дякую пані Олені та всім державникам, Міністерству освіти і науки України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за зростаючу постійну увагу до виховання дітей з особливим потребами.

Хотів би зазначити, що в Національній академії педагогічних наук України є невеликий але, на мій погляд, дуже ефективно працюючий [Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка](#), який забезпечує ліву частину науково-методичного і методологічного супроводження розвитку цього напрямку освіти. Програми, підручники, стандарти щодо навчання таких дітей відпрацьовуються, перш за все, у цьому колективі. Я щиро вдячний усім співробітникам Інституту та всім колегам з інших установ, з інших інституцій, котрі працюють заради розвитку освіти, навчання і виховання дітей з особливим потребами.

Багато зроблено, але, на мій погляд, попереду ще дуже значна ділянка роботи для усіх нас із вами. І тут як би назвав декілька напрямів цієї роботи.

По-перше, я думаю, що нам потрібно продовжувати поновлювати, осучаснювати законодавчу і нормативну базу навчання і виховання таких дітей. І, безумовно, тут значуща роль народних депутатів України, Міністерства освіти і науки України, нас із вами у формуванні цієї законодавчої бази.

По-друге, нам потрібно продовжувати змінювати ставлення в суспільстві щодо таких дітей. Ми повинні утвердити в суспільстві розуміння, що це абсолютно такі ж, а іноді ще більш талановиті діти, як і всі інші діти. І ми маємо створити передумови, щоб кожна дитина знайшла своє місце в житті. А вона зможе це зробити, якщо

буде ефективно жити і навчатися з перших років свого життя. Це вже наша з вами відповідальність.

По-третє, однією з основних проблем у сфері освіти дітей і молоді з особливими освітніми потребами є недостатньо ефективне фахове адміністрування цього напрямку, зокрема щодо підготовки педагогів та викладачів до роботи з особами означеної категорії, укомплектованості сучасними засобами навчання та реабілітації, обмеженості фінансування спеціальної навчально-методичної літератури та наочно дидактичних посібників тощо. У цьому напрямі дуже важливо допомогти вчителям, вихователям у розумінні особливостей роботи з такими дітьми. Створити найсучасніші, з огляду на модерні цифрові технології, методичні посібники та забезпечити можливість вчителів на найвищому рівні спілкування з цими дітьми.

По-четверте, потребує подальшого вдосконалення законодавче унормування контролю за дотриманням закладами вищої освіти законодавства щодо студентів з інвалідністю, зокрема, у питаннях доступності до відповідної інфраструктури, навчально-методичного забезпечення, працевлаштування випускників з особливими потребами, існує й проблема у професійно-педагогічній підготовці майбутніх викладачів вищої освіти в умовах інклюзивного навчання тощо.

Надзвичайно важливо, безумовно, підтримка руху щодо інклюзивної освіти в Україні. Нам приємно відзначити, що Інститут і НАПН України постійно сповідували цю ідею. І те, що в останні роки її реалізація набирає все більшої активності — дуже добре.

Хоча теж тут є, так би мовити, певні обмеження. Ми маємо правдиво говорити, що ось така конкретна дитина не може в силу своїх фізичних і розумових, психологічних особливостей навчатися разом з іншими дітьми. Тому потрібно створити умови, щоб вона навчалася таким чином, як дозволено їй природою.

Безумовно, ми повинні турбуватися про підготовку вчителів для роботи з цими дітьми, оскільки тут незвичайний випадок, виняткова увага має бути, і терпіння, і любов особлива для того, щоб працювати з цими дітьми. Тож дуже багато роботи перед усіма нами. І я сподіваюся, що робота конгресу буде сприяти тому, щоб кожен із вас почув про позитивний педагогічний досвід своїх колег, щоб кожен відчув турботу з боку суспільства до цієї проблеми і, щоб у цілому ми створили максимально сприятливі умови для навчання, виховання і життя таких дітей у дорослому віці.

Щастя всім вам і бажаю успішної роботи конгресу!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. (2021, 7 жовтня). *VII Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки та психології* [Відео]. YouTube. <https://youtu.be/gdzdidPjVgY>
- Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. (2021, 9 жовтня). *7-8 жовтня 2021 року у форматі офлайн-онлайн відбувся VII Міжнародний Конгрес зі спеціальної педагогіки та психології «Діти з особливими потребами: від рівних прав — до рівних можливостей»*. <http://ispukr.org.ua/?p=8140>
- Кабінет Міністрів України. (2021, 14 квітня). *Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року* (366-р). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-p>
- Кабінет Міністрів України. (2021, 14 квітня). *Про утворення Ради безбар'єрності* (443). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/443-2021-p>
- Кабінет Міністрів України. (2021, 4 серпня). *Про затвердження плану заходів на 2021 і 2022 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року* (883-р). <https://www.kmu.gov.ua/nps/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-na-2021-i-2022-roki-z-realizaciyi-nacionalnoyi-s40821>
- Міністерство освіти і науки України. (2021, 29 червня). *У межах ініціативи Олени Зеленської відбулося перше засідання Ради безбар'єрності*. <https://mon.gov.ua/ua/news/u-mezhah-initsiativi-oleni-zelenskoyi-vidbulosya-pershe-zasidannya-radi-bezbaryernosti>
- Національна академія педагогічних наук України. (2021, 7 жовтня). *«Діти з особливими потребами: від рівних прав — до рівних можливостей»*. <http://naps.gov.ua/ua/press/releases/2453/>
- Президент України. (2021, 12 липня). *Олена Зеленська на другому засіданні Ради безбар'єрності представила просвітницький проект «Довідник безбар'єрності»*. <https://www.president.gov.ua/news/olena-zelenska-na-drugomu-zasidanni-radi-bezbaryernosti-pred-69461>

7th INTERNATIONAL CONGRESS ON SPECIAL PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY “CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS: FROM EQUAL RIGHTS TO EQUAL OPPORTUNITIES”

Speech of the President of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, October 7, 2021, Kyiv, Ukraine

Vasyl Kremen

DSc in Philosophy, Professor, Full Member (Academician) of NAS of Ukraine and NAES of Ukraine, President, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The importance of holding the 7th International Congress on Special Pedagogy and Psychology is noted in the welcome speech; the positive role of the First Lady of Ukraine Olena Zelenska is emphasized; the gratitude to the Ministry of Education and Science of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine Committee on Education, Science and Innovations for growing constant attention to the education of children with special needs is expressed. The efficient activities of Mykola Yarmachenko Institute of Special Pedagogy and Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine is pointed out. The directions of further work are presented, in particular: continuing to update and modernize the legislative and regulatory framework; changing attitudes in society towards such children; ensuring institutions, establishments with modern means of training and rehabilitation; pre-service and in-service teacher training and providing them with training and methodological literature, etc.*

Keywords: *education of children with special educational needs; inclusive education; teachers; National Academy of Educational Sciences of Ukraine; Mykola Yarmachenko Institute of Special Pedagogy and Psychology of NAES of Ukraine; congress.*

Дата публікації: 12 жовтня 2021 р.